

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN
UUDISTAMINEN/MILJÖVÅRDSBESTÄMMELSERNAS REFORM

RYSY § 88

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteri/miljövärdsskreterade Tommi Maasilta

Askolan, Myrskylän, Pornaisten ja Pukkilan ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty vuonna 2009 ja ne kaipaavat uudistamista. Vuoden 2009 jälkeen myös lainsäädäntö ja säädökset ovat osin muuttuneet. Pornaisten kunta (kunnanhallitus 9.11.2020 § 206) on tehnyt aloitteen ympäristönsuojelumääräysten päivittämisestä pikaisella aikataululla (esityslistan liitteenä).

Ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Laissa on myös määritelty toimet ja tilanteet, joita määräykset voivat koskea sekä tilanteet, joihin ne eivät sovellu.

Määräykset antaa jokainen kunta erikseen, joko valtuusto tai valtuuston delegeoima toimielin. Tavallisesti ympäristönsuojelun viranhaltijat valmistelevat määräykset, ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (tässä tapauksessa rakennus- ja ympäristölautakunta) esittää ne hyväksyttäväksi kunnille. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein, tällä hetkellä poikkeamisen toimivalta on delegeoitu ympäristönsuojelun viranhaltijoille.

Ympäristönsuojelumääräyksiä uudistamisen tavoite on kuntien paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristöhaittoja. Myös pohjavesialueiden suojele otetaan huomioon määräyksiä laadittaessa.

Miljövärdsmåttningarna för Askola, Borgnäs, Mörskom och Pukkila är godkända år 2009 och de kräver en reform. Efter år 2009 har också lagstiftningen och förordningarna delvis förändrats. Borgnäs kommun (kommunstyrelsen 9.11.2020, § 206) har gjort en motion om uppdatering av miljövärdsmåttningarna med snabb tidtabell (bilaga till föredragningslistan).

Med stöd av miljövärdslagens 202. § kan kommunen, för lagens verkställighet, ge behövliga, allmänna, av lokala förhållanden föranledda bestämmelser som berör kommunen eller delar därav. I lagen har man också definierat åtgärder och situationer som bestämmelserna kan beröra samt situationer, som de inte är lämpliga för.

Varje kommun, antingen fullmäktige eller av fullmäktige delegerat organ, ger separat sina bestämmelser. I vanliga fall bereder miljövårdens tjänsteinnehavare bestämmelserna och kommunens miljövårdsmyndighet (i detta fall byggnads- och miljövårdsnämnden) föreslår att de godkänns i kommunerna. Kommunens miljövårdsmyndighet kan i enskilda fall bevilja en avvikelse från miljövårdsbestämmelserna, med i den nämnda motiveringar. För närvarande har beviljandemakten för avvikelse delegerats till miljövårdens tjänsteinnehavare.

Målsättningen för miljövårdsbestämmelsernas reform är att förhindra miljöskador med beaktande av kommunernas lokala förhållanden. Också skyddet av vattenområden kommer att beaktas vid uppgörandet av bestämmelser.

Päätösehdotus/Beslutsförslag
(ympäristönsuojelusihteeri/miljövårdssekreterare):

Rakennus- ja ympäristölautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena päättää, ettei se käynnistä pikaista ympäristönsuojelumääräysten päivitysprosessia.

Ympäristönsuojeluviranomainen on neljän kunnan yhteinen, joten määräysten päivittämisen tulisi koskea kaikkia kuntia. Määräysten uudistaminen tulee asian laajuuden vuoksi sisällyttää rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintasuunnitelmaan, joten se on mahdollista vasta vuonna 2022.

Tällä hetkellä lautakunnan toimintasuunnitelmassa painopisteenä ympäristönsuojeluyksikön osalta on suunnitelmallisen valvonnan parantaminen ja toimenpiteenä riittävä resurssointi siihen. Kokouksen x §:ssä lautakunta on hyväksynyt valvontaohjelman mikä sitoo resursseja suunnitelmalliseen valvontaan aiempaa enemmän.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu ympäristönsuojeluyksikön resurssien puitteissa vie paljon aikaa, sillä lakisäätteisiä viranomaistehtäviä on kasaantunut eivätkä ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyajat ole toteutuneet talousarvion mukaisissa tavoiteajoissa.

Ympäristönsuojelumääräysten uudistaminen olisi järkevää ainakin osittain tehdä mahdollisen rakennusjärjestyksen päivityksen yhteydessä, jolloin kuulemisen ja viranomaisyhteistyön toteuttamisessa voitaisiin saada synergiaetuja. Jos rakennusjärjestyksen päivitys käynnistyy vuonna 2021 ja niiden valmisteluun on käytettävissä resursseja, pyritään tätä hyödyntämään myös ympäristönsuojelumääräysten osalta.

Jos Pornaisten kunta haluaa määräysten nopeampaa päivitystä, tai vain kunnanhallituksen esittämien seikkojen päivittämistä ainoastaan Pornaisten

ympäristönsuojelumääräyksiin, tulee kunnan osoittaa resurssreja valmistelutyöhön. Ympäristönsuojelumääräysten antaminen edellyttää kunnassa laajaa osallistumisen järjestämistä, ja on tulkinnanvaraista kuinka laajaa kuulemista pienempi päivittäminen vaatisi. Päivitystarve on kuitenkin määräyksille kokonaisuudessaan.

Kuntalaisille on varattava mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava. Kuntalain 22 §:n mukaisesti kuntalaisten osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää esimerkiksi järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Ympäristönsuojelulain mukaan valtion valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa muille viranomaisille on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen ennen määräysten antamista. Koska määräykset koskevat laajasti koko kuntaa, on tärkeää huomioida kuulemisprosessissa myös erilaiset sidosryhmät, kuten kansalaisjärjestöt, asukas- ja kyläyhteisöt, maatalousjärjestöt ja muut vastaavat tahot. Kuulemismenettely ei ole vapaaehtoinen, joten laki raamittaa sen järjestämistä.

Byggnads- och miljövårdsnämnden, som kommunens miljövårdsmyndighet, beslutar att den inte startar en snabb uppdateringsprocess av miljövårdsbestämmelserna.

Miljövårdsmyndigheten är gemensam för fyra kommuner varmed uppdateringen skulle gälla alla kommuner. Bestämmelserreformen bör på grund av ärendets omfattning inkluderas i byggnads- och miljönämndens verksamhetsplan vilket är möjligt först år 2022.

För närvarande ligger tyngdpunkten i nämndens verksamhetsplan, för miljövårdsenhetens del, på planenlig förbättring av övervakning och en tillräcklig resursgivning för den som åtgärd. Enligt mötets x. § har nämnden godkänt övervakningsprogrammet som allt mera binder resurser för planenlig övervakning. Beredningen av miljövårdsbestämmelserna inom ramen för miljövårdsenhetens resurser tar lång tid eftersom lagstadgade myndighetsuppgifter har hopat sig. Miljö- och marktåktstillståndens behandlingstider har inte förverkligats inom de målsättningsstider som är uppsatta i budgeten.

Det skulle vara förnuftigt att åtminstone delvis reformera miljövårdsbestämmelserna i samband med en eventuell uppdatering av byggnadsordningen varmed man kunde uppnå synergifördelar vid förverkligandet av höranden och myndighetssamarbete. Om uppdateringen av byggnadsordningen startar under år 2021 och det finns resurser för beredningen strävar man till att utnyttja det också gällande miljövårdsbestämmelserna.

Om Borgnäs kommun önskar en snabbare uppdatering av bestämmelserna eller enbart uppdatering av de faktorer som kommunstyrelsen föreslagit, att gälla enbart miljövårdsbestämmelserna i Borgnäs, bör kommunen anslå resurser för beredningsarbetet. Utfärdande av miljövårdsbestämmelser förutsätter ett omfattande anordnande av deltagande i kommunen och det kan tolkas på olika sätt hur mycket hörande en smärre uppdatering skulle kräva. Uppdateringsbehovet gäller emellertid bestämmelserna i sin helhet.

Kommuninvånarna måste ges möjlighet att få information om utgångspunkterna för ärendets behandling och målsättningar samt att uttrycka sin åsikt om saken. Man bör informera om ärendets anhängiggörande och användning av påverkningsmöjligheterna. Enligt Kommunallagens 22. § kan kommuninvånarnas deltagande och inverkan främjas till exempel genom att anordna diskussions- och hörandetillfällen.

Enligt miljövärdslagen bör statens övervakningsmyndighet och vid behov övriga myndigheter ges möjlighet att ge utlåtanden för utfärdande av bestämmelser. Eftersom bestämmelserna i stor utsträckning gäller hela kommunen är det viktigt att i hörandeprocessen också beakta olika intressegrupper såsom medborgarorganisationer, invånar- och bygemenskaper, lantbruksorganisationer och motsvarande instanser. Hörandeförfarandet är inte frivilligt varmed lagen sätter upp ramar för dess anordnande.

Päätös/Beslut:

Palautetaan uudelleen valmisteluun.

Återvända till beredningen.

Täytäntöönpano/Förverkligande: Pornaisten
kunnanhallitus/Kommunstyrelsen i Borgnäs: